

СТ А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Иво Топалилов, ИБЦТ-БАН, член на научно жури съгласно заповед № 1909/18.09.2025 г. на Ректора на ЮЗУ за провеждането на конкурс за „доцент“ в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление

2.2. История и археология

(Римска и средновековна археология на българските земи),

обявен в ДВ, бр. 63 от 01.08.2025 г.

В конкурса за академичната длъжност „доцент“, обявен за нуждите на катедра „История“ към Правно-историческия факултет, е подал документи и участва като единствен кандидат гл. ас. д-р Мирослава Стоилова Георгиева от Югозападния университет „Неофит Рилски“.

I.Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата.

Кандидатът гл. ас. д-р Мирослава Георгиева е преподавател в катедра „История“ към Правно-историческия факултет на Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград. Тя е защитила образователна и научна степен „доктор“ по археология през 2009 г. на тема „Погребални практики в Югозападна Тракия през римската епоха (I-IV в.), а през 2013 г. е избрана за главен асистент.

Гл. ас. д-р Мирослава Георгиева има значителен преподавателски и изследователски опит в областта на античната и средновековната археология, със значителна публикационна дейност, участия в международни и национални конференции и теренни археологически разкопки и експедиции, както и в извършването на редакторска дейност. Участник е в международен, национален и университетски проекти и е ръководител на студентски практики. Признание за нейната дейност е членството ѝ в Съюза на учените в България (от 2016 г.) и избирането ѝ за член и координатор на националното движение „Българско наследство“ в периода между 2006-2011 г.

В конкурса кандидатът участва с две монографии и тринадесет студии и статии. Хабилизационният труд в обявения конкурс е монографията „Църковната архитектура в Югозападна България (IX – XVII век)“, Благоевград: Университетско издателство „Неофит Рилски“, 2024, 380 стр. ISBN: 978-954-00-0360-3, докато втората монография „Могилни

гробни комплекси в Югозападна Тракия през римската епоха (I – IV век).“ Благоевград: Университетско издателство „Неофит Рилски“, 2025. ISBN: 978-954-00-0409-9 е базирана въз основа на успешно защитената докторска дисертация.

Освен с двете монографии, гл. ас. д-р Мирослава Георгиева участва в конкурса и с пет студии, едната от които е на английски език, и осем статии, две от които са на английски език, а други две – включени в поредицата „Археологически открития и разкопки“, са в съавторство. Представянето е с ясно изразен принос в областта на античната и средновековната археология. За високото качество на научната продукция ясно говори публикуваната в научно издание, реферирано в Web of Science статия, но също така и цитиранията на нейните изследвания в публикации, реферирани в Web of Science Core Collection: Emerging Sources Citation Index, както и в различни монографични трудове и други, публикувани в България и чужбина. А всичко това показва значимостта на нейните изследвания, оценени и нужни при изследванията на учените в страната и чужбина.

Освен с научна дейност, която надхвърля двойно изискуемите национални минимални критерии, гл. ас. д-р Мирослава Георгиева участва активно и в преподавателската дейност в ЮЗУ, както в бакалавърските, така и в магистърските програми. В тях тя води широк спектър от дисциплини, основни и специализирани, свързани с археологията, историята на изкуството, музеологията и опазването на културното наследство като лекционни курсове, семинари и практически упражнения. А това разкрива нейната преподавателска дейност, базирана на широк професионален опит. Освен това, тя активно включва студентите в теренни археологически проучвания и учебни практики, допринасяйки за теренната им подготовка към теоретичната, придобита в университета. Не случайно, за академичната 2025–2026 учебна година преподавателската натовареност на гл. ас. д-р Мирослава Георгиева възлиза на 735 часа, което е двойно повече от норматива (360 часа).

Освен в преподаването, гл. ас. д-р Мирослава Георгиева е ангажирана и с ръководството на дипломанти в двете степени и изпълнява ролята на академичен наставник на студенти, участващи в дейности в регионалните музеи в Югозападна България, в рамките на различни етапи от проектите „Студентски практики“.

II. Оценка на научните и на практическите резултати, и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Предложеният хабилитационен труд, който е с двойно научно рецензиране, се състои от Въвеждаща част, три глави, заключение, библиография и приложения, общо 380 страници.

Монографичното изследване е следствие от многогодишните научни интереси на кандидата в областта на средновековната църковна проблематика. То представлява първото цялостно и задълбочено изследване на църковната архитектура в Югозападна България (дн. област Благоевград) през периода IX-XVII в., което е възможно да се направи едва след събирането и систематизирането на целия наличен изворов материал, свързан със средновековните култови сгради и комплекси. Анализът позволява да се извършат корекции в хронологическо естество на част от сградите и комплексите, да се проследят процесите и сходните тенденции в развитието на църковната архитектура и отделните типове сгради в региона, да се създаде подробна типологическа класификация на църковните сгради от разглеждания период, базирана на тяхната планово-конструктивна схема и фасадно-декоративни особености и да се очертаят регионалните специфики на средновековната църковна архитектура.

За да може да бъдат показани нагледно достигнатите изводи и заключения в хода на изследването е изработен каталог, включващ 45 църковни сгради в Югозападна България, на базата на който е направена типологическата класификация. Монографията включва множество репродукции под формата на карти, планове, разреза, реконструкции, аксонометрични възстановки и снимки на църковните сгради, поместени след всяка глава.

Интерес в изследването представляват проблемът с наличието или отсъствието на континуитет между късноантичните и средновековните църковни сгради, връзката на църковните сгради със съществуващата инфраструктура – основно селищна, но не само, някои по специфични типове сгради, като например двукорабните църкви (църкви с анекс), които са по-скоро разпространение във Византия и Сърбия, църквата при с. Кулата, която се оказва единствената на територията на България триконхална куполна сграда с вписан кръст, вградена в правоъгълен корпус, проблемът с функциите на

отделните части на сградите и др. Тези, а и други наблюдения, като например цялостната липса на кръстополни църкви, тепърва ще търсят своето научно обяснение.

Появата на хабилитационния монографичен труд е логичен завършек от десетилетната работа на М. Георгиева, както можем да съдим от приложените четири студии и три статии. Някои от тях са с обобщаващ характер, като например тази за разпространението, развитието и спецификите на триконхалните църкви, тази за манастирските комплекси и тази за църковните сгради като цяло в югозападна България, докато други касаят единични паметници, като например при с. Крупник или пък представят резултатите от археологическите им проучвания, в които е взела участие М. Георгиева. Всичките те разкриват пряката ангажираност на кандидата с темата, нейното задълбочено познаване и многопластово изследване на отделните паметници, но и като цяло на средновековната църковна архитектура и манастирска мрежа, съсредоточена по долините на реките Струма и Места.

В другата монография, която е базирана на защитен дисертационен труд за присъждането на образователна и научна степен „доктор“ – Георгиева, М. Могилни гробни комплекси в Югозападна Тракия през римската епоха (I – IV век). Благоевград: Университетско издателство „Неофит Рилски“, 2025, се представят и анализират всички известни публикувани и непубликувани могилни гробни комплекси от региона през римската епоха, което позволява да се обособи териториално тяхното разпределение по долините на реките Струма, Места и Брегалница, да се изготви типологическа класификация на гробните съоръжения, да се проследят промените, настъпили в погребалния обред, да се установи мястото и функцията на отделните предмети в погребалния контекст, да се проследи навлизането на ново население или нови погребални практики и тяхната приемственост със заварените и да се изследва топографията в този аспект в своята цялост в региона. Много може да се говори за тази монография, която поставя основата да дискусии, свързани с изявата на местната аристокрация, развитието на идеология през вековете, включването на нови представители в нея, извършените промени следствие от включването ѝ в Римската империя, макар и в повечето случаи на едно местно ниво и др. В този смисъл, тя не само поставя тези проблеми въз основа на материал от специфичен регион, но може също така и да допринесе за дискусията – местна аристокрация – Римската империя като цяло, проблемът с „романизацията“ и др.

Без съмнение, монографията е задължително четиво при изследването не само на югозападна Тракия, но и на съседните региони. Тя разкрива специфични практики и традиции, които са изключително и само характерни за тази част на Тракия, но които могат да се разглеждат като следствие от географското разположение на региона в близост до провинция Македония и Тесалоника, но също така и поради спецификата на историческото му развитие. Всичко това е много ясно доловимо в представената монография.

Кандидатът Мирослава Георгиева продължава да се занимава с некрополите от римската епоха и след успешната защита на нейната дисертация. Трябва да се отбележи че те не касаят единствено примери от изследвания от нея регион, но и от югоизточна Тракия. Всичко това показва не само нейния устойчив интерес към изследваната тематика, въпреки успешната защита на дисертация на тази тема, но и желанието ѝ за по-нататъшно развитие в тази посока. Всичко това води тя да бъде използван автор не само когато се касае региона на югозападна България, където е положила солидна основа, но също така и за цяла Тракия.

Освен с антична и средновековна археология, гл. ас. д-р Мирослава Георгиева се занимава и с проблеми на музеологията, културната политика и историята на институциите по примера на нейното изследване на археологическото дружество „Струма“ в гр. Свети Врач (дн. Сандански). Тази публикация допълва научния ѝ профил и разкрива нейната пряка ангажираност с общественото измерение на археологията и нейното място в регионалната идентичност. Не бих се изненадал тази ангажираност, включително свързана и с проблемите и резултатите от археологическите проучвания, тяхната перспектива и обществено измерение, да бъде в основата на една последваща дейност на д-р Мирослава Георгиева, превръщаща по този начин ЮЗУ в естествен център на археологическата наука в региона.

Заклучение

В заключение бих желал да заявя, че представената за хабилитационен труд монография отговаря на всички необходими за целта изисквания. Приложените публикации разкриват кандидата като изграден учен в областта на античната и средновековната археология, със задълбочени познания и изследвания, висока степен на оригиналност, особена методологическа прецизност и принос.

Представеният от нея комплект материали е в съответствие с националната и университетската нормативна уредба и включва всички изискуеми документи. Процедурата е законосъобразна.

Представените изследвания са авторови, приноси, като в тях не открих плагиатство. Те покриват минимални национални изисквания и критерии за заемането на академичната длъжност Доцент.

Предвид всичко това, както и солидният преподавателския стаж на кандидата, убедено гласувам с **положителен глас (ДА)** за присъждане на академичната длъжност **ДОЦЕНТ** на гл. ас. д-р Мирослава Стоилова Георгиева в професионално направление 2.2. История и археология (Антична и средновековна археология) за нуждите на ЮЗУ – Благоевград.

София,

11.11.2025 г.

Подпис:

EVALUATION REPORT

by Assoc. Prof. Dr. Ivo Topalilov, Institute of Balkan Studies & Centre of Thracology –
Bulgarian Academy of Sciences,
member of the academic committee appointed by Order No. 1909/18.09.2025
of the Rector of South-West University “Neofit Rilski”,
for the competition for the academic position of Associate Professor in the field of higher
education 2. Humanities, professional field 2.2. History and Archaeology
(Roman and Medieval Archaeology of the Bulgarian Lands),
announced in *State Gazette*, issue 63 of 01.08.2025.

For participation in the competition for the academic position of *Associate Professor*,
announced for the needs of the Department of History at the Faculty of Law and History,
documents have been submitted by a single applicant – Chief Assistant Professor Dr. Miroslava
Stoilova Georgieva from the South-West University “Neofit Rilski.”

I. Summary of the Candidate’s Academic Output and Professional Activity

The candidate, Chief Assistant Professor Dr. Miroslava Georgieva, is a lecturer in the
Department of History at the Faculty of Law and History, South-West University “Neofit Rilski,”
Blagoevgrad. She was awarded the educational and scientific degree of Doctor of Archaeology
in 2009 with a dissertation entitled “*Funerary Practices in Southwestern Thrace during the
Roman Period (1st–4th centuries)*” and has held the position of Chief Assistant Professor since
2013.

Dr. Georgieva possesses extensive teaching and research experience in the fields of
ancient and medieval archaeology. Her academic profile is distinguished by a substantial
publication record, participation in international and national conferences, field excavations
and archaeological expeditions, as well as editorial activity. She has taken part in international,
national, and university-funded research projects and has supervised student field practices.
Recognition of her professional standing is reflected in her membership in the Union of
Scientists in Bulgaria (since 2016) and her election as member and coordinator of the national
movement “Bulgarian Heritage” between 2006 and 2011.

In the current competition, the candidate participates with two monographs and
thirteen studies and articles. The habilitation work submitted for evaluation is the monograph

“Church Architecture in Southwestern Bulgaria (9th–17th centuries)” (Blagoevgrad: University Press “Neofit Rilski,” 2024, 380 pp., ISBN 978-954-00-0360-3). The second monograph, *“Tumulus Burial Complexes in Southwestern Thrace during the Roman Period (1st–4th centuries)”* (Blagoevgrad: University Press “Neofit Rilski,” 2025, ISBN 978-954-00-0409-9), is based on her successfully defended doctoral dissertation.

In addition to these two monographs, Dr. Georgieva contributes five studies (one in English) and eight articles (two in English), two of which – published in the series *Archaeological Discoveries and Excavations* – are co-authored. Her submitted works clearly demonstrate original contributions to the study of ancient and medieval archaeology. The high quality of her scholarly output is evidenced by publications in refereed academic journals indexed in *Web of Science*, as well as citations of her work in publications listed in the *Web of Science Core Collection: Emerging Sources Citation Index*, and in monographs and collective volumes published both in Bulgaria and abroad. This attests to the academic significance and international relevance of her research, which has been recognized and utilized by scholars in the field.

Beyond her substantial research record – which exceeds more than twice the national minimum requirements – Dr. Georgieva actively contributes to the teaching mission of the South-West University at both undergraduate and graduate levels. She teaches a wide range of core and specialized courses related to archaeology, art history, museology, and the preservation of cultural heritage, offered through lectures, seminars, and practical sessions. Her teaching is grounded in broad professional experience and effectively integrates theoretical and practical dimensions of the discipline. She regularly engages students in field excavations and archaeological training, ensuring the development of their hands-on competencies alongside academic instruction. Notably, her teaching load for the 2025–2026 academic year amounts to 735 hours, more than double the institutional norm of 360 hours. In addition to her teaching duties, Dr. Georgieva supervises undergraduate and graduate theses and serves as an academic mentor for students participating in activities within regional museums across Southwestern Bulgaria, as part of the various stages of the “Student Internships” national projects.

II. Evaluation of the Scholarly and Practical Contributions of the Submitted Academic Work

The submitted habilitation monograph, which has undergone double-blind peer review, consists of an introductory section, three chapters, a conclusion, bibliography, and appendices, amounting to a total of 380 pages.

This monographic study is the result of Dr. Georgieva's long-standing research interests in the field of medieval ecclesiastical studies. It constitutes the first comprehensive and in-depth examination of church architecture in Southwestern Bulgaria (present-day Blagoevgrad region) between the ninth and seventeenth centuries. Such an undertaking became possible only after the collection and systematic organization of all available source material related to medieval ecclesiastical buildings and complexes.

The analysis allows for significant chronological corrections regarding certain buildings and complexes, as well as for tracing architectural processes and stylistic tendencies in the development of ecclesiastical architecture across the region. It establishes a detailed typological classification of medieval church buildings based on their planimetric and constructive schemes, as well as their decorative and façade features, thereby identifying distinct regional characteristics of church architecture in Southwestern Bulgaria.

To illustrate the research findings and conclusions, the author has compiled a catalogue comprising forty-five churches in the region, which forms the basis of the typological classification. The monograph is richly illustrated with maps, architectural plans, sections, reconstructions, axonometric drawings, and photographs of the churches, placed at the end of each chapter.

The study addresses several important issues of scholarly interest, including the question of continuity or discontinuity between Late Antique and medieval ecclesiastical architecture; the relationship between church buildings and the surrounding infrastructure – primarily settlement networks, but not exclusively; and the occurrence of specific architectural types such as the two-aisled “annex” churches more typical of Byzantium and Serbia. Notably, the church at the village of Kulata is identified as the only triconch domed structure in Bulgaria with an inscribed cross plan enclosed within a rectangular body. Other questions explored include the functional use of individual architectural spaces and the near-complete absence of cross-in-square churches in the region, all of which invite further scholarly interpretation.

The publication of this monograph represents the logical culmination of Dr. Georgieva's decade-long research activity, as evidenced by the accompanying four studies and

three articles submitted with the application. Some of these are of a synthetic nature – such as those on the distribution, development, and typology of triconch churches, monastic complexes, and ecclesiastical architecture in general in Southwestern Bulgaria – while others focus on individual monuments (e.g., the church near the village of Krupnik) or present archaeological results from fieldwork in which Dr. Georgieva has participated. Collectively, these works reveal her direct engagement with the topic, her thorough knowledge, and her multi-layered approach to both individual monuments and the broader medieval ecclesiastical and monastic landscape concentrated along the valleys of the Struma and Mesta rivers.

The second monograph submitted by the candidate is based on her defended PhD dissertation. The work presents and analyses all known published and unpublished tumular burial complexes from the region during the Roman era. This comprehensive approach makes it possible to define their territorial distribution along the valleys of the Struma, Mesta, and Bregalnica rivers, to establish a typological classification of the burial structures, to trace the evolution of funerary rites, to determine the placement and function of individual grave goods, and to explore evidence of incoming populations or newly introduced funerary practices and their relationship with local traditions. It also reconstructs the broader funerary topography of the region.

This monograph is of significant scholarly value. It opens new perspectives for discussion regarding the expression of local aristocracy, the development of elite ideology through the centuries, and the transformations resulting from the region's incorporation into the Roman Empire – processes that, although often local in scale, reflect wider imperial dynamics. Thus, beyond its regional focus, the study contributes meaningfully to broader academic debates on provincial elites, the mechanisms of Romanization, and the interaction between local and imperial identities.

Without doubt, this monograph represents essential reading for anyone researching not only Southwestern Thrace but also adjacent regions. It reveals distinctive local practices and traditions that are unique to this part of Thrace, shaped both by its geographical proximity to the province of Macedonia and Thessalonica and by the specificity of its historical development. These features are clearly and convincingly articulated throughout the work.

Following the successful defense of her dissertation, Dr. Georgieva has continued to investigate Roman-period necropoleis, extending her research beyond Southwestern Thrace to include examples from Southeastern Thrace as well. This demonstrates both the

persistence of her scholarly interest and her commitment to advancing this line of inquiry further. Her studies are now widely cited not only in connection with Southwestern Bulgaria – where she has laid a solid foundation – but also in broader discussions on Thracian archaeology as a whole.

In addition to her work in ancient and medieval archaeology, Dr. Georgieva has also addressed questions of museology, cultural policy, and the history of institutions, as exemplified by her study of the “Struma” Archaeological Society in the town of Sveti Vrach (modern Sandanski). This publication enriches her academic profile and reflects her direct engagement with the public dimensions of archaeology and its role in shaping regional identity. Her active interest in the relationship between fieldwork results, heritage preservation, and public engagement suggests promising future contributions that could position the South-West University as a central hub for archaeological research in the region.

Conclusion

In conclusion, the submitted habilitation monograph fully meets the formal and substantive requirements for the position of Associate Professor. The accompanying publications reveal Dr. Miroslava Georgieva as a mature and established scholar in the field of Ancient and Medieval Archaeology, characterized by deep expertise, original research, methodological precision, and significant scholarly contribution.

The submitted materials comply with both national and university regulations and include all required documentation. The procedure has been conducted in accordance with legal and institutional standards. The works are original, contribution-based, and free of plagiarism, meeting and exceeding the national minimum criteria for the academic position of *Associate Professor*.

Considering all of the above, as well as the candidate’s extensive teaching experience, I confidently and affirmatively vote YES for the appointment of Chief Assistant Professor Dr. Miroslava Stoilova Georgieva to the academic position of Associate Professor in Professional Field 2.2. History and Archaeology (Ancient and Medieval Archaeology) for the needs of South-West University “Neofit Rilski,” Blagoevgrad.

Sofia,

November 11, 2025

Signed:

Assoc. Prof. Dr. Ivo Topalilov

Institute of Balkan Studies with Centre of Thracology – BAS